

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensi[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]cta Eulalia marty. ser. xxvj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

In festo sancte Eulalie

pugnante legi mentis mee et captiuantez q̄ matrimonii contrahendo: et sic q̄stio malae in lege peti. Infelix ego ho quis me liberabit de corpore mortis huius? Rom. vii. Idcirco deus iudicat corpus itinerari: ut quod semper voluerit vivere in delitiis a veritate pone comedat: et quod voluit pessime sub terra ponatur: et quod congregauit diuitias in modeo ciliicio inuoluas. Si autem inueniret corpus quod aie in bono non tradiceret nec ea inclinaret ad malum: non potest fieret in morte ipsum diuina ḡra peruvante sic fuit corpus Christi. Ps. Quid non derelinques aliam meam inferno nec dabis sc̄m tuum videre corruptionem. Et etiam ipsa credit ecclesia deo: per virginis gloriose. Quarta ratio est: quod corpora sancti sunt cum magno honore et gloria resurrecti. Quoniam enim gloria principaliiter sit in aia: nisi gloria aie redundabit in corporis sicut lumine in laterna: et habebit querens dores sic supra dictum est et. Hoc istud in die: si ergo crederet aliquis futurum papam quamquam ei reverentia exhiberet: Sicut faciunt clerici quod magna exibent reverentia cardinalibus: quod ipsos propter partem sperat. Quoniam ergo reverentia est das corporibus sanctorum. Ergo et.

De sancta Eulalia Ser. XXVI

Diligā te do

Domine fortitudo mea psal. xvii. Pro fundamento bonorum quod est de sancta Eulalia virgine. origo theologica questionis. Quem: virum sancta Eulalia melius et nobilis fecerit. seruando virginitate q̄ matrimonii contrahendo: Arguit quod non: ois hoc faciens: sed quod de precepto legis nature et legis divine melius facit: q̄ hoc faciens contra illa precepit: sed obieratio virginitatis est contra preceptum legis naturae et contractum matrimonii non: patet plus unde aialib. Natura pergit generationem in dividuo: propter preservationem suarum specierum et contra preceptum legis divine. Gen. i. Leticie et multiplicamini et replere terram. q̄ sancta Eulalia melius et nobilis non fecit obsequio virginitatem q̄ matrimonii contrahendo. In opere possum. Ambuli de virginitate. bona virtus et conjugalis melior continentia vitalis: optima misericordia Eulalis. Virginiter sancta Eulalia melius et nobilis fecit seruando virginitatem.

Prima de ratione difficultatis.

Sexta de ratione difficultatis.

Tertia de ratione difficultatis.

Prima de ratione difficultatis: ubi est maior difficultas: ibi ratione difficultas: maior. Sed est maior difficultas: fuare dignitate q̄ hunc virum. Amb. in libro de virginitate. Hoc certe est Victoria regis q̄ angelorum Hiero. in carne propter carne vivere non terrena vita est: huius celestis: sequitur. Secunda de ratione difficultatis: ibi ratione difficultas: nobilis: q̄ melius in q̄ nobilis et melius preium: q̄ illud in q̄ non. Ita nobilis et regis melius: sed in obsequio virginitatis est nobilis et melius: p̄mū: q̄ in statu matronum: q̄ virginibus dat maior fructus: sed centesimus: Eulalis trigeminus. Proverb. xx. Qui diligere cordis modicū habet amicum regem: sequitur. Tertia de ratione difficultatis: tanto aliqd profectus est quanto maiori est: huius difficultate cum suo principio: huius statutus virginitatis: huius maioris difficultate cum p̄cipio: sequitur. Quoniam sumus peccatum.

latura p̄ba p̄assumpta. Diligā. ¶ H̄ec sc̄tā
Eulalia nota legēdā totū quā collige in
trib⁹ p̄unctis h̄i tres eī excellentias.

Primo notaſ charitas ſeu sanctitas dī
minalis

Sedō firmitas virtualis.

Tertio ſublimitas ſeu claritas ſupnāl.

Poerit addi quarto caſtitas p̄ginalis:
z ſic ſur̄eruoꝝ excellentie: z in hoc fuit ex
cellētior angelis: q̄ virginitas eſt in car
ne corruptibili.

¶ Prima ḡ t̄c. Charitas ad hoc vt ſit ve
ra recipit ſeūrum triūm gradū. Primo
cordis Sedō oīis. Tertio opis. Veritas
em̄ eſt adequatio rei ad intel'lectū. Quan
do ḡ motus interior voluntatis discordat
ab activis interiorib⁹ n̄ dicit veritas: h̄i fal
ſitas. Verbi gra. Si dices alicui q̄ euz
diligis z vocas eū fratrem: z dicas ei dul̄ia
z verba z intus in corde nō habes dile
ctionem: ecce falſitas. Talis charitas ſue
amor: eſt hodie in mult̄ q̄ habēt mel i ore
et ſel in corde. L̄atra hoc dīc pīal. Qui lo
quunt pacē cū primo ſuo/ mala q̄t i coꝝ
decop. Da illis h̄i opera ip̄oꝝ. ps. lxxvij.
Item alibi. Et diſlexerit cum in ore ſuo: z
lingua ſua mēriti ſit ei. Oporer ḡ q̄ ver
ba z cor ſint cōformia. Plus etia requiri
q̄ opus exterius ſormetur ſubueniendo
primis in neceſſitate: vt dīc. J̄oā. iiij. Si
q̄s habuerit ſubſtantia mūdi huiꝝ/ vides
frat̄ ſuum neceſſe babere/ et clauſerie
p̄ſcera ab eo: quomō charitas dei manet
in eo: Itaq̄ filiolī nō diligamꝝ verbo neꝝ
q̄ lingua/ h̄i opere z veritate. Nota. Ver
bo/d eſt interior delectio: quia verbū eſt
coeprus mentis: neq̄ lingua ſc̄ilicet tñ:
ſed ope z veritate: tñc ḡ eſt vera charitas
Sic ergo beata Eulalia diligebat deum
corde/ore/et opere. Corde: q̄r vt dicit le
genda. Eulalia gener alti et pulchritudi
ne insignita. virgo humilis z deuota: to
to corde ſuū vacabat in ſeruitio dñi nostri
Iesu ch̄i. Nota: toro corde/nō partē cor
dis dedit ch̄io: ſed torū. Ubi dicit̄ Bar.
xvi. Diliges dñm deū tuum ex toto corde
tuo z. Nota corā illos q̄ volunt eū deo
diligere alia p̄ter deum: ſc̄z aurum/ argē
tum. ceteraꝝ tempalia. z ſi ſuferunt non
modicam iniuriā deo: quia faciunt illum
ſocium aurī et argenti vel brmōt in regno

cordis ſuū: cum tñ nulla ſit pacifica poſſeſ
ſio: quando duo reges ſunt in uno regno.

Ubi Luca. Nulla fides regni ſocijs: oīc
poeritas Impatiens conforſis erit. Sic

etiam oſtendit in ore. Unde erat in qua
dam poſſeſſione: parum diſtance a ciuitate

Barchinone: vbi quotidie cuſ ſuū pu
ellis domestiꝝ laudibus diuinis vacabat

et hymnis. Dic practice quomodo ſurgeſ
bat ad matutinas. vnde propter ſuas vir
tutes et humiliatatem a parentibus dilige

batur. ¶ Tertio oſtendit opere. Jeuanan
do: penitentiam agendo: et alia bona ope
ra faciendo/ et quod excellentius eſt deūh
derabat martyrium pati pro christo: quod

eſt excellētius opus charitatis: iuxta illud

Joannis. xliij. Daorem charitatem ne
mo haberet vrānam ſuam ponat quis p

amicis ſuis. Et desiderium eius fuit ad
impletum: vt inſra patebit. ps. Desideriſ

un anime eius tribuisti ei domine: et vo
luntate labiorum eius non fraudasti eū.

¶ Secundo firmitas virtualis. Et hoc

oſtendit in eius martyrio. Ubi Nota

quomodo temporibus eius venit Datiſ

anus vicarius imperatoris Diocletiani

ad partes illas. et iuſſit omnes christianos

perquirit ut idolis ſacrificarent/ aut diuer

ſa tormenta ſubirent vſq; ad morrem: qđ

audiens beata Eulalia gaufa eſt et gra
tias agebat deo: quia videbat de proximo

ſuo eſte: vt ſuum desiderium adimplereſ
tur. Tunc parentes et amici viderent eā

ſic alacrem et ſentirent hoc: timebant val

de/ quid nam beata Eulalia facitura eſſet

cunḡ illam de hoc interrogare: nemini

dicebat propositum ſuum. Adueniente er

go nocte in primo gallozum cantu receleſ

ſit a domo patris et accessit ad ciuitatem,

Barchinone: quam cum ingressa eſſet au

dixit crudele edictum. Dartani preconizari:

z q̄ omnes christiani aut idolis ſacrificarent/ aut mortem per diuersa tormenta ſubirent.

Tunc ergo feruore diuino ac

cenſa z mora accessit cōſtanter ad Dartan

num: z cum redarguit de trib⁹. Primum

de quo redarguit: erat maluz: ſecundum pe

ius: tertium pelliſum. Primo: q̄ cum ſedeſ

ret in alta ſede poeritaria non recordabas

tur/ q̄ deꝝ erat creator ſuus. ſedō dixit q̄re

nō yeres honorē deo debitu idolis exhibe

De sancta Eulalia

re: in quibus demones stinerent. Tertio quod flammate extincte sunt. Darijanus autem sed peius est etiam christianos quod sunt veri adoratores unius divini numinis idola adorare cōpellit. **Lui** Darijanus ait. Que es tu quod non iusta ad iudicis tribunal accessisti: et deos nostros blasphemasti/ impatoribus deo tractisti/ ac mihi non leue iniuriaz intulisti? **Du** quod tam stulta loqueris: et tam plumperios se ad tribunal meum aduenisti? **Lui** Eulalia. Ego sum inquit Eulalia ancilla Iesu christi: cuius fidei et spe firmata veni ad increpandum te quod relinquis deus/ adoratas idola et alios adorare cōpellis; propter quod deus contumelias te et sequaces tuos. **Lui** Darijanus furoris repletus dedit sibi duplex martyriū. Primo namque iussit beatam Eulaliā manib[us] ligari: et acerbe per suos mistros a tergo flagellarī, quod dum fieret dixit Darijanus. **Auc** ubi est deus tuus ut liberet te: in cuius nomine venisti ad me arguendū. **Sz** si vis liberari: dic quod ignoras quanta esset potestas iudicis et dominij ipsius hoc fecisti. **Lui** Eulalia. Reprobo p̄ses cur mihi suggeris ut mentias: cum medaces inferni ignib[us] crucient. **Sz** ei deos tuos demones nominauit vel temere prouidi. Nolo metiri: quod immo scio quanta est ipsius potestas: quod modica est et vana et nullius momenti: sicut uter plenus vero. Potestas autem dei et domini nostri Iesu christi est infinita et nunquam finitur: qua potestate ipse contumelias te et os idolatras. Antecepit tamen sibi inferri faciet sed in martyriis p̄ses inimicis militibus ut ea bladis monitis immutare niterent. **Qd** cum milites fecissent: nec id pagere valeretur: iussit Darijanus sibi secundum martyrium inferri quod fuit hoc: quod affigunt in eculeis et yngulata ferreis pectinibus vīcū ad ossa penetratib[us] torqueat divitissime et factibus accēsū pice et oleo delinitis eius latera oritur exurunt. **Lui** Darijanus etiam improprias dicebat. **Gib** est deus tuus: Sacrifica diu et vivet. **Lui** eulalia. **Qui** stus deus meus meū est. Sed tu indignus es illū ridere. **Lui** p̄ses rabie plenū fecit ignē copiosum accēdi: et facies ardentes circa latus eius aponi. **Eulalia** autem cantabat dicēs. Ecce enim deus adiuuat me tecum. Et rogauit dominus ut ignis ille extinguetur ut credentes videat: et laudet potentiam domini nostri Iesu christi. **Quatio** autem completa

cit ignē iterum accēdi: et oleū supinfundit. sed flama accessa cōburebat mistros. et premisso terrorre ceciderunt in terrā. **Et** rūchā Eulalia emisit spūm. Premissa oratione bac ubi me deus suscipi in pace in requie beatoy faciens meū signū in bonū ut vidētes tuā potestātē bidicat. **Parz** ergo ei firmitas virtutis: adō diei Laii vīti. **Fotis** est ut mors dilectio. **Eritra**. Aque mīte nō poterūt extinguere charitatem: nec fluma obruerūt illā. **Ite Rom.** viii. Quis nos separabit a charitate christi? Est enim firmitas quādā virtuosa quod principia: qui hoc est durus: qui nō operat: qui nō optet. **Sic** firmitas virtuosa est quādā firmis: ubi operatur et quādā oportet: ut et p̄ virtute seruanda. **Barth.** v. **Beati** q̄ p̄secutionem patiunt ppter iustitia. **Ite Eccl.** xviii. Pro iustitia agonizare per aia tua: et vīcū ad mortem: et p̄ iustitia. **Tertia** excellētia est sublimitas signalis. Hac ostendit in signū magni p̄mij sui. **Triplex** autē signū ostendit deus indicatiū ḡle sue. Primum est: quā statim post p̄ib[us] beata Eulalia emisit spūm vīla fuit colubra de oīe et p̄tens: quā in celo alcedidit. **De quo** p̄ples ibi existētes letari sunt valde: et christiani ibi existentes letari sunt babere p̄ciū corp[us] aduocatā in celo. Secundū signū mirabile fuit: quod post eū morib[us] Darijanus nec sic sarcarius iussit corporib[us] Eulalia tādiū in pacibulo suspendit et custodit: donec aues illū denoverent. **Sz** deus misit nubē quādā cu magna nimbus copia de celo quod corpus operuit ad ut eū stodes illud videre nō possent: sed premis nū elongauerunt et alonge custodebant Post tridū usque ad dormitēb[us]. In uolantes panis linteis p̄flosis yngētis uenerunt illud: et sepelierunt in basilica sancte Harric in se pulchro marmoreo ib[us] terre vīlcent. **Ter**tiū signū fuit: quod inter christianos illos erat brūs Felix qui in p̄fessōe diligebat sincere beata Eulaliā: et vidēs corpus suū dūcere. **O** mirabilis puellū tu meruisti obtinere palmā martyris p̄r nobis ppter amorem dñi nostri Iesu christi. **Et** tu brā Eulalia iam diu mortua ore rūsis: de quo oīs mira-

Sermo. XXVII

Fo. XLI

ti sunt et gaudi valde: ceperunt carare. **E**la
maueruntur et dñs exaudiuit eos: et sic
reverentissime corpus illud sacrum sepelierunt:
quod modo est in ciuitate Barchinone. Ro-
genus ergo dñm tunc. **P**assus est autem bea-
ta Eulalia in ciuitate Barchinone. viii. feb-
ruar. Anno vni. cclxxvij. sub Diocletianis
et Maximiano impatoribus. Legisti le-
genda de Eulalie: quod qdā d nocte egredies-
ciuitate Barchinone. Cum pueris ad
qundā locuz qd collis de celata dī. Inuenit
id equitariū armatoꝝ inumerabiliꝝ acie:
qd quasi turbati iter le: nūc hinc: nūc inde
per publici discurrebat. Audiretqz ymū
dicere eoz duci. Quid moratur. Intre-
mus hac ymbe peccatrice: ea fundit⁹ dei-
leamus. **L**ui dixit. Nunqz videt⁹
illa iniuncta Eulalia in medio vle cu crucis
verillo obuiam nobis erit. **H**o est nobis
possibile ut militē celestes portissime tanti
meriti supemus. Ille aut̄ vir bec videntis
fotu animo effec⁹ talis averba dixit yni ex
illis. Qui estis vos: et qd queritis in hoc
loco. **L**ui ille. Limes sumus inferni qd eu-
pinus habemus subverttere: sed ynica dei
ygo Eulalia noſe: cuius corp⁹ in hac ym-
be est tumulatus a multo rege circa a mō
desiderio nos repellit. Et zefsum ab oculis
itinerantis tota evanuit acies armatoꝝ
rū. Ille aut̄ qd hec videt⁹ quidā sibi char-
hec prulit. Sed ne detractorib⁹ videretur
delitus: multis dissimulando ſubtinet.

In cathedra sancti Petri.
Sermo. XXVII.

Ag Go dico tibi

Ag tu es Petrus. **B**arth. xvij.
Festu hodiernū dicens de cathedra
dici Petri. **R**ō est: qd hodie fuit i throno
magistratus. Quādo alij eligit⁹ in epum vel
papa ponit cū mitra in capite. Sic factū
fuit de bīo Petro aplo: quē chris eligit⁹ in
papa et vicariū suū vir post suā paſſiōem et
reuerationē confirmaret eū dices. Pasce
agnos meos. Ioh. xxij. Restabat ḡ ut in
thronezaref canqz vicarius chris: cui chris
comitē p̄fā dūmā et suis successōib⁹: et
hodie fuit in thronizare⁹: et de hoc facimus
festū hodiē: et de hoc etiā erit p̄mo nr̄ sed

pus salutē virgo gliosa tē. Ego dico rō
bi tē. **P**ro fundamēto simonis in quo
agis de cathedra sc̄i Petri: oris theologis
ealis q̄stio. **Q**ueris. Utqz sc̄i Petri
apls fuerit a deo sive chris magis dilect⁹:
Arguit qd nō. sc̄i Petri euāgelista
fuit magis familiaris cū chris: qd doaminuit
in gremio suo: etiā suā in mortis articulo
martrē comēdauit: etiā qd sibi reuelauit se
creta qd Petru ren̄ lauit. Sequit⁹ in oposi-
tū amare aliquē est eivelle bonū: h̄ chris
majora dona dedit Petru & alijs: qd sc̄i Petri
fuit a deo sive chris magis dilect⁹: et
lic questionē manet p̄ vtracqz p̄ de dubia. Ad
questionē respondendū est fm Sc̄o. in. ih.
dist. xxxij. q. j. qd dilectio dei sive christi co-
siderat dupliciter. Primo vir est actus ope-
rantis: et sic ad dubium dicit⁹ qd de⁹ sive chris
stus nō magis dilexit Petru & alios aplos: qd
quia de⁹ non succipit magis neqz minus.
Secundo dilectio dei considerat: ut transi-
sup obiecta: et quātū ad bona volita ipsi⁹
dilectis. Ideo dicit Sc̄o. ibide qd deus nō
vult nō p̄destinatis rāta bona q̄ta p̄desti-
natis nec illis quib⁹ dicis irasci vult tantissi-
bonū quantū vult illis quib⁹ nō dicis ira-
scit: et sic ad dubium dicit⁹ qd deus sive chris
hoc mō magis dilexit sc̄i Petru. et sic a
deo sive christo sanctus petri⁹ fuit magis di-
lectus inter ceteros aplos. et h̄ ppter quat-
tuor que post hac declarabuntur obnixe: et
sic de alijs.

Primo ppter fidei confessionē.

Sc̄do ppter ecclesie gubernationē.

Tertio ppter peccati deplorationē.

Quarto ppter miraculorum coruscationē.

C primo ppter fidei confessionē quā san-
ctus Petrus confessus est. dicendo tu es chris
sine qua impossibile est deo placere. Paus-
ius ad Hebreos. ii. sine fide impossibile ē
placere deo. Tho. iij. pte. lū. q. ij. ait confes-
sio fidei cadat sub pceptis affirmatiuis qd
nō obligant ad semp: fed p loco et tempore
re. Ideo p loco et tempore obligat homo ad
confessionē huius: quā sanctus Petri⁹ habu-
it confitendo diuinitatē et humanitatē sui
mul, cuz dicit chris hoc qud habet. **B**art. x.
tu es christus fil⁹ dei vni. sequit⁹. Secundū
di proprie ecclesie gubernationē quā chris-
tus Petri cōculit dicendo. tu es Petrus
et super hanc petram edificabo ecclesiam.